

การทำงาน เชิงรุก ปลุกไฟ

ทั้งองค์กร

อ.วิชัย ปิติเจริญธรรม

คำนำ

คุณอาจกำลังถือหนังสือเล่มนี้ด้วยหลายเหตุผล—บางคนกำลังหมดไฟ บางคนอยากสร้างทีมที่แข็งแกร่งกว่าเดิม บางคนเป็นผู้นำที่กำลังหาทางปลุกพลังให้ทั้งองค์กรกลับมาลุกโชนอีกครั้ง

ไม่ว่าคุณจะอยู่ในสถานะไหน สิ่งที่เราเหมือนกันคือ เราอยากทำงานให้มีความหมาย และอยากเห็นองค์กรที่เราอยู่เติบโตไปข้างหน้า

ตลอดหลายปีที่ผ่านมาได้ทำงานร่วมกับผู้คนและองค์กรหลากหลาย ผมได้เห็นความจริงข้อหนึ่งว่า—

“ความต่างระหว่างองค์กรที่อยู่รอด กับองค์กรที่เติบโต ไม่ได้อยู่ที่ทรัพยากรหรือเทคโนโลยี แต่อยู่ที่ ‘พลังไฟ’ ของคนในองค์กร”

ไฟนี้เอง ที่ผมเรียกว่า “ไฟแห่งการทำงานเชิงรุก”

ไฟที่ไม่รอให้ปัญหาเกิดแล้วค่อยแก้ แต่เลือกจะมองการณ์ไกล ลงมือก่อน และสร้างพลังใจให้กับคนรอบข้าง

หนังสือเล่มนี้จะพาคุณไปพบอะไร?

คุณจะได้เดินทางจาก การจุดไฟในตัวเอง → การส่งต่อไฟให้ทีม → และการสร้างวัฒนธรรมเชิงรุกทั้งองค์กร

แต่ละบทจะไม่ใช้แค่แนวคิดสวยหรู แต่เต็มไปด้วย เครื่องมือ เวิร์กช็อป

คำถามสะท้อน และตัวอย่างจริง ที่คุณสามารถนำไปใช้กับงานและทีมของคุณได้ทันที

คำชวนจากผู้เขียนถึงคุณ

ผมอยากให้คุณอ่านหนังสือเล่มนี้เหมือนกับการได้สนทนากับเพื่อนคนหนึ่ง เพื่อนที่ตั้งใจถามคำถามเพื่อชวนคุณมองลึกเข้าไปในหัวใจการทำงานของตัวเอง

ทุกบทจะมีพื้นที่เล็ก ๆ ให้คุณได้ “หยุดคิด และลงมือ”

เพราะผมเชื่อว่า หนังสือที่ดี ไม่ควรมีแค่ให้ข้อคิด แต่ต้องผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจริง

เชิงรุกไม่ใช่แค่กลยุทธ์ แต่คือทัศนคติ

สุดท้าย ผมอยากฝากคุณไว้ว่า “เชิงรุก” ไม่ได้หมายถึงการทำงานให้หนักขึ้น แต่คือการทำงานอย่างฉลาด มีพลัง และมีใจที่พร้อมจะขับเคลื่อน ไม่ใช่เพื่อตัวเราเองเท่านั้น แต่เพื่อให้ทั้งทีมและทั้งองค์กรก้าวไปด้วยกัน

หากคุณเปิดใจและเดินทางไปกับหนังสือเล่มนี้ ผมเชื่อว่า คุณจะไม่ได้แค่ทำงานเก่งขึ้น แต่คุณจะมี “ทำงานอย่างมีไฟ” และ “จุดไฟให้คนอื่น” ได้ด้วย

ยินดีต้อนรับสู่การเดินทางครั้งใหม่

การเดินทางที่คุณจะได้เรียนรู้วิธี การทำงานเชิงรุก ปลุกไฟทั้งองค์กร

วิชัย ปิติเจริญธรรม

สารบัญ

“การทำงานเชิงรุก ปลุกไฟทั้งองค์กร”

PART I: จุดไฟในตัวเองก่อน (Ignite Yourself First)

1. ทำไม “เชิงรุก” คือหัวใจของการทำงานในยุคนี้	12
2. ความแตกต่างระหว่าง“ทำงานไปวันๆ”กับ“ทำงานด้วยไฟ”	18
3. ปลุกพลังภายใน – จากคนธรรมดาสู่คนมีไฟ	24
4. เป้าหมายคือเข็มทิศ – เชื่อมชีวิตกับงานให้มีพลัง	29
5. เทคนิคคิดเชิงรุก – เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทำงาน	36
6. การจัดการพลังงานชีวิต – ทำงานหนักแต่ไม่หมดไฟ	42

PART II: จุดไฟทีมงาน (Ignite the Team)

7. ผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจ มากกว่าสั่งการ	48
8. ภาษาที่จุดไฟ – คำพูดที่สร้างพลังในที่ทำงาน	54
9. Team Spirit – ทำไมทีมที่มีไฟถึงชนะเสมอ	59
10. วิธีสร้าง “พื้นที่ปลอดภัย” ให้ทีมกล้าคิด กล้าทำ	64

11. การฟังเชิงรุก – ฟังเพื่อสร้างพลัง ไม่ใช่แค่ได้ยิน	69
12. การยกย่อง ชมเชย และ Feedback แบบสร้างไฟ	74

PART III: สร้างระบบให้มีไฟ (Ignite the System)

13. วัฒนธรรมองค์กรเชิงรุก – จะปลูกฝังได้อย่างไร	79
14. การทำงานเชิงรุกกับการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์	84
15. จัดการความขัดแย้งเชิงบวก – แปลงไฟลบให้เป็นไฟบวก	89
16. การสร้างระบบงานที่ไม่รอ แต่พร้อมลงมือ	94
17. KPI ที่ไม่ใช่แค่ตัวเลข แต่คือพลังใจ	100
18. เครื่องมือเชิงรุกในยุคดิจิทัล – ใช้เทคโนโลยีให้เป็นไฟ	105

PART IV: ขับเคลื่อนองค์กรด้วยไฟ (Ignite the Organization)

19. จาก “คนมีไฟ” สู่ “องค์กรมีไฟ”	110
20. เสด็จตัวอย่างองค์กรที่ทำงานเชิงรุกและประสบความสำเร็จ	116
21. พลังของการสื่อสารภายในองค์กร	121
22. Empowerment – ปลอ่ยพลังให้พนักงานตัดสินใจได้เอง	127

23. แรงเสียดทานในองค์กร – หาสาเหตุและดับไฟที่ผิดทาง	133
24. ทำให้การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องสนุก	139

PART V: ไฟที่ยั่งยืน (Ignite for Sustainability)

25. Mindset แห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	144
26. ความสุขในการทำงาน – เชื้อไฟที่แท้จริง	150
27. วิธีสร้าง “พนักงานนักสร้าง” ไม่ใช่ “พนักงานนักรอ”	156
28. จากแรงบันดาลใจสู่แรงผลักดันที่ต่อเนื่อง	161
29. จุดไฟแล้วรักษาไฟ – ป้องกัน Burnout	167
30. บทสรุป: องค์กรที่เชิงรุก ปลุกไฟ และเติบโตไปพร้อมกัน	173

บทนำ

การทำงานเชิงรุก ปลุกไฟทั้งองค์กร

จุดเริ่มต้นของไฟที่ไม่เคยมอด

คุณเคยรู้สึกไหมว่า...บางวันคุณตื่นขึ้นมาแล้วไม่อยากไปทำงาน?

บางครั้งคุณอาจถามตัวเองว่า “งานที่ฉันทำอยู่มันมีความหมายจริง ๆ ไหม” หรือ “ฉันกำลังทำงานไปวัน ๆ หรือเปล่า?”

คำถามเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องผิด และไม่ใช่คุณคนเดียวที่คิด แต่เป็นสัญญาณสำคัญที่บอกเราว่า... ถึงเวลาแล้วที่เราต้องทำงานเชิงรุก ต้องทำงานด้วยหัวใจ ไม่ใช่แค่แรงกาย

ทำไม “เชิงรุก” ถึงสำคัญ?

ในโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็วแบบทุกวันนี้ องค์กรที่รอ ไม่เคลื่อนไหว ไม่คิดนำ มักจะถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การทำงานเชิงรุกไม่ได้หมายถึง “ทำงานเร็ว” อย่างเดียว แต่มันคือ การมองเห็นก่อน ลงมือก่อน และสร้างพลังบวกให้ทีมทั้งทีม

ลองจินตนาการว่า...ถ้าในองค์กรหนึ่งมีพนักงาน 100 คน แต่เพียง 10% เป็น “คนมีไฟ” เชื่อไหมว่า ไฟเล็ก ๆ นั้นสามารถลามไปทั้งองค์กรได้?

Workshop เล็ก ๆ สำหรับคุณ

หยิบกระดาษขึ้นมาเขียน 3 ข้อว่า

- วันนี้คุณรู้สึก “ไฟแรง” ที่สุดตอนไหน?
- อะไรคือสิ่งที่ทำให้ไฟในใจคุณมอดลงง่ายที่สุด?
- คุณอยากเห็นตัวเองในงานอีก 1 ปีข้างหน้าแบบไหน?

การเขียนนี้ไม่ใช่การบ้าน...แต่มันคือ “สัญญาณชีพ” ของหัวใจการทำงาน
คุณ

จากคนคนเดียวสู่ทั้งองค์กร

สารบัญของเล่มนี้ได้แบ่งการเดินทางของคุณออกเป็น 5 ภาค

สารบัญ :

1. จุดไฟในตัวเองก่อน
2. จุดไฟทีมงาน
3. สร้างระบบให้มีไฟ
4. ขับเคลื่อนองค์กรด้วยไฟ
5. ไฟที่ยั่งยืน

คุณจะเห็นว่ามันเริ่มจาก ตัวคุณเอง ก่อนเสมอ เพราะไม่มีใครสามารถจุดไฟให้คนอื่นได้ หากหัวใจตัวเองยังมีตม

Interactive Reflection:

ลองตอบคำถามนี้ในใจคุณตอนนี้:

- ถ้าคุณต้องให้คะแนน “ไฟในการทำงาน” ของคุณวันนี้ เต็ม 10 คุณจะให้เท่าไร?
 - แล้วคุณอยากเห็นมันเพิ่มขึ้นกี่คะแนนในอีก 1 เดือน?
-

ทำงานด้วยหัวใจ ไม่ใช่แค่ทำงานให้เสร็จ

ผมมักจะบอกผู้เข้าอบรมเสมอว่า “งานที่คุณทำอยู่...มันกำลังสร้างอะไรในใจคุณ?”

เพราะความต่างระหว่างคนที่ “ทำงานไปวัน ๆ” กับคนที่ “ทำงานด้วยหัวใจ” ไม่ใช่ปริมาณงานที่เสร็จ แต่คือ คุณค่าในตัวเองที่เติบโต

ในบทต่าง ๆ ของหนังสือนี้ คุณจะได้เรียนรู้ว่า...

- การคิดเชิงรุกเริ่มต้นจาก ความเชื่อ ว่าคุณเปลี่ยนแปลงได้
- การสื่อสารของผู้นำ สามารถ จุดไฟหรือดับไฟ ได้ภายในประโยคเดียว

- วัฒนธรรมเชิงรุกไม่ใช่เรื่องของ “นโยบาย” แต่คือ พฤติกรรมเล็ก ๆ ที่ทำซ้ำทุกวัน
-

แบบฝึกหัด: บันทึกหัวใจการทำงาน

ลองเขียนคำตอบสั้น ๆ ต่อประโยคนี้:

1. สิ่งที่ทำให้ฉัน “ตื่นเต้น” ที่จะไปทำงานคือ...
 2. สิ่งที่คุณอยากพัฒนาเพื่อเป็นคนทำงานเชิงรุกมากขึ้นคือ...
 3. ถ้าฉันเป็นผู้นำทีม ฉันอยากให้ลูกทีมจดจำฉันว่า...
-

จุดไฟทีมงาน เริ่มที่ “คำพูด”

คุณรู้ไหมว่าเพียงคำชมสั้น ๆ อย่างจริงใจ สามารถทำให้ทีมงานทำงานด้วยไฟได้ทั้งวัน

ในเล่มนี้จะพาคุณไปเห็นว่า “Feedback ที่จุดไฟ” แตกต่างจาก “Feedback ที่ทำให้หมดไฟ” อย่างไร

ลองทบทวน:

- ครั้งล่าสุดที่คุณชื่นชมใครในทีม...คุณพูดอะไร?
 - ครั้งล่าสุดที่คุณถูกตำหนิ...คุณรู้สึกอย่างไร?
-

จากระบบสู่วัฒนธรรม

องค์กรที่เชิงรุกไม่ได้หวังพึ่ง “ฮีโร่” เพียงคนเดียว แต่มันมีระบบที่ผลักดันให้ทุกคนทำงานแบบมีไฟได้

เราจะพูดถึงการสร้าง KPI ที่มีหัวใจ, การจัดการความขัดแย้งเชิงบวก, และการใช้เครื่องมือดิจิทัลให้เป็นไฟ ไม่ใช่ภาระ

ทำไมต้อง “ไฟที่ยั่งยืน”

หลายองค์กรเคยจุดไฟได้ แต่ไฟนั้นดับไป เพราะทำงานหนักเกินไปจน

Burnout

เล่มนี้จะสอนให้คุณรักษาไฟแบบ สมดุล มีทั้งความท้าทายและความสุขไปพร้อมกัน

บทที่ 1

ทำไม “เชิงรุก” คือหัวใจของการทำงานในยุคนี้

จุดไฟแห่งคำถาม

คุณเคยมีประสบการณ์แบบนี้ไหม?

ตารางงานแน่นเอียด ประชุมเต็มวัน แต่เมื่อมองย้อนกลับไปตอนเย็น คุณกลับรู้สึกว้าว... “วันนี้ฉันแทบไม่ได้สร้างอะไรใหม่เลย”

หลายครั้งงานของเราถูกขับเคลื่อนด้วย สิ่งที่เราเข้ามากระทบ มากกว่าสิ่งที่เราลงมือสร้างเอง

เราตอบอีเมล เราแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เรารับมือกับสิ่งที่ “โผล่ขึ้นมา” ระหว่างวัน จนสุดท้ายเราเหมือนกำลังทำงานแบบ Reactive – ตั้งรับตลอดเวลา

แต่โลกการทำงานยุคนี้...มันไม่รอให้เรา “ตั้งรับ” อีกต่อไป

หัวใจของการทำงานจึงไม่ใช่การรอ แต่คือการ “เชิงรุก” (Proactive)

ความหมายที่แท้จริงของ “เชิงรุก”

คำว่า “เชิงรุก” มักถูกตีความว่า “ทำงานให้เร็วกว่าเดิม” แต่จริง ๆ แล้วมันลึกกว่านั้นมาก

- เจริญคือการมองการณ์ไกล → มองเห็นความเป็นไปได้ก่อนที่มันจะเกิด
- เจริญคือการเลือกลงมือ → ไม่ใช่แค่รอให้ปัญหามา แต่เราเลือกที่จะป้องกันหรือสร้างโอกาสใหม่ ๆ
- เจริญคือการขับเคลื่อนด้วยคุณค่า → เราทำงานเพราะเห็นคุณค่าที่จะเกิดขึ้น ไม่ใช่เพราะมีใครมาบังคับ

ลองถามตัวเอง:

วันนี้คุณกำลังทำงานแบบ “รับมือสิ่งที่เข้ามา” หรือคุณกำลัง “สร้างสิ่งที่ยากเห็น” อยู่?

ทำไมคุณจึงต้อง “เจริญ”

1. โลกหมุนเร็วเกินกว่าจะรอ

ธุรกิจถูกท้าทายด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ การแข่งขันที่ดุเดือด และความ
ต้องการลูกค้าที่เปลี่ยนแทบทุกวัน
องค์กรที่รอจะ ถูกแซงทันที

2. ปัญหาที่ไม่รอเรา

ปัญหาส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดขึ้นทันที แต่มันมี “สัญญาณ” ให้เห็นก่อนเสมอ
เชิงรุกคือการมองเห็นสัญญาณเล็ก ๆ เหล่านั้นและจัดการก่อนจะบาน
ปลาย

3. โอกาสที่มีอายุสั้น

โอกาสในโลกธุรกิจยุคนี้เหมือน “ผลไม้ที่สุกไม่นาน” ถ้าเราไม่เด็ดตอน
สุก...วันรุ่งขึ้นมันก็เน่าแล้ว
เชิงรุกคือการ กล้าที่จะคว้า ไม่ใช่รอให้คนอื่นทำก่อน

Interactive Reflection

ลองหยุดตรงนี้สัก 5 นาที...

เขียนคำตอบลงในสมุดหรือมือถือก็ได้

คำถาม:

1. ถ้าคุณมองงานของคุณตอนนี้ อะไรคือเรื่องที่คุณ “รอให้เกิด”
อยู่?
2. ถ้าคุณเชิงรุกขึ้นมาอีกนิด คุณสามารถลงมือทำอะไรได้เลยวันนี้?

จาก “ตั้งรับ” สู่ “สร้างสรรค์”

เมื่อเราทำงานเชิงรุก สิ่งที่เปลี่ยนไปไม่ใช่แค่วิธีการทำงาน แต่คือ คุณค่าที่เรา มอบให้องค์กร

- จากเดิม: เราใช้เวลาไปกับการแก้ปัญหาที่ใครบางคนสร้างขึ้น
- เชิงรุก: เราสร้างแนวทางใหม่ ๆ ป้องกันปัญหา และเปิดโอกาสให้องค์กรก้าวไปข้างหน้า

ยกตัวอย่างง่าย ๆ:

- พนักงานบริการลูกค้าที่ “เชิงรับ” จะรอให้ลูกค้าโทรมาบ่น → แล้วค่อยแก้
- พนักงานที่ “เชิงรุก” จะโทรหาลูกค้าล่วงหน้า → เพื่อถามถึงประสบการณ์และปรับปรุงทันที

ความแตกต่างเพียงเล็กน้อย...แต่สร้างความประทับใจมหาศาล

แบบฝึกหัด: แผนที่เชิงรุกของคุณ

1. เขียนรายชื่อ “ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย” ในงานคุณ (เช่น อีเมลตกหล่น, ประชุมไม่ตรงเวลา, ลูกค้าส่ายกันบ่นซ้ำ ๆ)
2. เขียนสิ่งที่คุณสามารถทำ “ล่วงหน้า” เพื่อป้องกันมันได้ (เช่น ทำเช็กลิสต์ก่อนส่งงาน, ส่งเอกสารให้ลูกค้าตรวจสอบล่วงหน้า, ตั้ง Reminder ก่อนประชุม 10 นาที)

3. เลือก 1 เรื่องที่คุณจะลงมือทำทันทีภายใน 24 ชั่วโมง

เชิงรุกคือการ “จุดไฟ”

เมื่อคุณเปลี่ยนจากเชิงรับเป็นเชิงรุก คุณจะรู้สึกว่าคุณไม่ได้แค่ “อยู่รอด” แต่คุณกำลัง “สร้าง”

และความรู้สึกนี้เองก็คือ ไฟภายใน ที่ทำให้งานมีความหมาย

หัวใจสำคัญไม่ใช่ว่าคุณทำงานหนักแค่ไหน แต่คือ คุณเลือกที่จะลงมือหรือรอให้ใครบังคับคุณ

เรื่องเล่าจากห้องอบรม

ครั้งหนึ่งผมเคยอบรมพนักงานกลุ่มหนึ่ง พวกเขาเหนื่อยล้าเพราะงานประจำซ้ำ ๆ

แต่เมื่อเราลองทำ Workshop “สิ่งที่ฉันทำเชิงรุกได้” พวกเขาเริ่มเห็นว่าแคื่อยืมให้ลูกค้า แค่อส่งข้อความบอกทีมล่วงหน้าว่าจะช้า หรือแค่เตรียมเอกสารให้พร้อมก่อนประชุม...ก็ทำให้วันทำงานเปลี่ยนไปทั้งวัน

พลังเชิงรุกไม่ได้มาจากการเปลี่ยนโลก แต่มาจากการ เปลี่ยนตัวเองก่อน

Checklist: คุณพร้อมเชิงรุกแล้วหรือยัง?

- ฉันมีเป้าหมายชัดเจนในแต่ละวัน
 - ฉันไม่รอให้ใครมาสั่งก่อนจึงจะลงมือทำ
 - ฉันมองหาสัญญาณเล็ก ๆ ที่บอกว่าปัญหากำลังจะเกิด
 - ฉันเลือกที่จะสร้างโอกาส มากกว่ารอโอกาส
 - ฉันลงมือทำสิ่งเล็ก ๆ ที่ทำให้งานดีขึ้นทุกวัน
-

สรุปบทที่ 1

การทำงานเชิงรุกไม่ใช่ “ทักษะเพิ่มเติม” แต่มันคือ หัวใจ ของการทำงาน
ในยุคนี้

มันทำให้เราไม่เพียงแค่ “รอด” แต่ยัง “นำ” และ “สร้างคุณค่าใหม่” ทั้ง
ต่อตัวเราและองค์กร

เมื่อคุณเริ่มต้นเปลี่ยนมุมมองจากการ “ตั้งรับ” ไปสู่การ “เชิงรุก” คุณจะ
ค้นพบว่า...ไฟในการทำงานมันไม่เคยมอด เพียงแต่คุณยังไม่ได้จุดมัน
ขึ้นมา

บทที่ 2

ความแตกต่างระหว่าง “ทำงานไปวัน ๆ” กับ “ทำงานด้วยไฟ”

บทนำ: คุณกำลังทำงานแบบไหน?

ลองถามตัวเองตรง ๆ ตอนนี้ว่า...

คุณกำลังทำงาน “ไปวัน ๆ” หรือคุณกำลัง “ทำงานด้วยไฟ” กันแน่?

คำถามนี้ไม่ใช่เพื่อจะตำหนิ แต่เพื่อให้คุณได้ข้อสัต์กับหัวใจของตัวเอง เพราะความแตกต่างของสองคำนี้...จะเป็นตัวชี้ชะตาชีวิตการทำงานของคุณตลอดไป

ภาพชีวิตของการ “ทำงานไปวัน ๆ”

การทำงานไปวัน ๆ ไม่ได้หมายถึงการขี้เกียจเสมอไป แต่คือการ ขาด ความหมาย และ ขาดเป้าหมายที่ชัดเจน

- ตื่นเช้ามาก็ไปทำงาน
- ทำสิ่งที่มีคนสั่ง
- รอเวลาเลิกงาน
- ได้เงินเดือนแล้วก็วนซ้ำไปเรื่อย ๆ